

Voor je het weet ben je verslaafd: Wikipedia

Suzan Oudejans*

Hoewel er geen garantie van juistheid van de informatie is te geven, vormt Wikipedia inmiddels voor vele internetgebruikers een belangrijke bron van informatie over zeer uiteenlopende onderwerpen. Een wiki (Hawaïaans voor vlug, beweeglijk) is een toepassing waarmee documenten gezamenlijk kunnen worden bewerkt. Wikipedia is een gratis internetencyclopedie die door iedereen die te goeder trouw is bewerkt mag worden en die gebaseerd is op het ideaal om kennis voor iedereen toegankelijk te maken. In deze rubriek dus ditmaal de vraag wat er zoal te vinden is over alcohol- en drugsverslaving op Wikipedia. Op Wikipedia zijn wereldwijd inmiddels veertien miljoen artikelen te vinden in meer dan 250 talen. Om het overzichtelijk te houden, beperken we ons tot de Nederlandstalige versie (www.wikipedia.nl) en beginnen met de zoekterm 'verslaving'. Deze kunnen we meteen invoeren op de homepage. Wat we vervolgens zien, is een artikel over verslaving.

Artikelen op Wikipedia kennen een min of meer vaste indeling. Ze hebben een

blokje met de inhoud in hoofdstukken en paragrafen en ze hebben hyperlinks (in de meeste webbrowsers zijn deze blauw). De hyperlinks verwijzen naar andere artikelen in Wikipedia, bijvoorbeeld over ontwenningverschijnselen of THC. Soms zijn er termen weergegeven in rood. Hierover is nog geen artikel beschikbaar en dit kan worden beschouwd als een uitnodiging tot het schrijven ervan. Artikelen worden bijna altijd afgesloten met externe links, en - zeer belangrijk - een lijst met referenties naar de bronnen waarop beweringen of informatie is gebaseerd. Sommige informatie of bewerkingen ontberen bronnen; dit staat dan aangegeven met [bron?] in superscript.

In plaats van het rechtstreeks intypen van een zoekterm kan ook gezocht worden via categorieën. Klik hiervoor in het startscherm op 'Wikipedia in het Nederlands' en dan in de navigatieblokje in de linkerkolom op 'Categorieën'. Dit is een hiërarchische manier van zoeken en kent als nadeel dat je moet weten onder welke categorie verslaving valt. Dat is in dit geval 'Mens en maatschappij', vervolgens 'Dagelijks leven' en vervolgens is het een van de vier subcategorieën van 'Gezondheid'.

* Dr. S. Oudejans is onderzoeker bij het Amsterdam Institute for Addiction Research te Amsterdam. E-mail: s.c.oudejans@amc.uva.nl.

Eenmaal aangekomen zie je welke artikelen ofwel pagina's er beschikbaar zijn onder deze categorie, alfabetisch gesorteerd. Bij de a vinden we natuurlijk veel anoniemen, maar opvallende en aardige artikelen zijn 'junk' waarin de herkomst en het gebruik van het woord wordt uitgelegd en 'de vicieuze cirkels van Van Dijk'. De categorie 'Verslaving' zelf kent ook naast deze artikelen een aantal ondercategorieën: 'Alcohol', 'Drugs', 'Tabak' en 'Verslavingszorg'. Deze ondercategorieën kunnen onder meerdere categorieën vallen. Zo valt de ondercategorie 'Verslavingsreclassering' ook onder de categorieën 'Overheid' en 'Straf'.

Het is uiteraard ook mogelijk meteen een zoekterm op het startscherm in te tikken en vervolgens via de hyperlinks in dit artikel verder te verdwalen in de informatie die er op Wikipedia te vinden is, maar het zoeken via de categorieën houdt de zoektocht wat gericht.

Zoals gezegd, kunnen artikelen of pagina's op Wikipedia worden bewerkt. Daarom is deze bijdrage tevens een oproep aan alle lezers van dit tijdschrift om mee te schrijven aan Wikipedia op het gebied van verslaving en verslavende middelen. Zo wordt een bijdrage geleverd aan vrij beschikbare, volledige en neutrale kennis over verslaving. Wikipedia maakt het ons daarbij gemakkelijk met een snelcursus (<http://nl.wikipedia.org/wiki/wikipedia:snelcursus>). Hierin wordt in acht stappen de achtergrond van de internetencyclopedie gegeven, evenals instructies voor het bewerken van artikelen. In vijftien minuten worden je de beginselen bijgebracht om Wikipedian te worden. In Wikipedia's eigen woorden: 'Wees gewaarschuwd, voor je het weet ben je verslaafd!'